

Tijdschrift
voor hedendaagse
Nederlandstalige
poëzie
Onder redactie
van Jozef Deleu

HET LIEGEND KONIJN

2022/1

Jaargang 20
Nummer 1
April 2022

P E L C K M A N S

INHOUD

JOZEF DELEU

'Dichters die de waarheid zeggen' 9

ISA ALTINK

Hoofdpersoon 12

Niets te zien 13

Zwarte vrucht 14

Zeevonk 15

Descartes ziet een regenboog 16

Fahrrad van fortuin 17

BIANCA BOER

Gewoontes van Middernacht 20

aan het eind van onze beschaving... 21

Ook dit zal voorbijgaan 22

Hout voor violen 23

Dit 24

Dan ben ik alleen en zal ik proberen 25

er is moeheid die zich uitstrekt... 26

MARK BOOG

Deze eerste dag 28

TSEAD BRUINJA

die lult maar wat over democratie 32

ik zoek het patroon 34

STEFAN CLAPPAERT

Bewegende tuin i.ii.iii.iv 36

YANNICK DANGRE

BONJOUR TRISTESSE

Begin 42

Jeunesse dorée 43

Bezinning	44
Dagboek	45
Waarheidsvinding	46
Studentenritme	47

KATE DEJONCKHEERE

OPGELOPEN BLAUWTJES

I. ultramarijn	50
II. kobaltblauw	51
III. delfts blauw	52
IV. nooit in Aquawalbi geraakt, slechts eenmalig Aquarius gedronken	53
V. turquoise	54

CHARLES DUCAL

LOS VAN HAAR

Verwacht	56
Gesprek	57
Een raam	58
Liedje voor bij de taart	59
Vrede	60

ANNEMARIE ESTOR

Awen in Oldowan I.II.III.IV.V	62
-------------------------------	----

LIES GALLEZ

voor mensen die geen troost kennen: een handleiding	68
in twee stukken	70
opnieuw de wereld	71

PIET GERBRANDY

ZEVEN STATIES

Onder de hemelen wemelt een kruid stug violet	74
Op een heuveltje kunstmatig neergestreken	75
Zullen we de dingen laten rusten?	76
Die groenglazen draaideur ben je al door in ornaat	77
Aan wateren van rust is het briesje gaan liggen	78
Bleek ineens ons tijdperk vervlogen en droevig	79

Stil is het wijde meer en koud maar open 80

EVA GERLACH

Hier 1.2.3.4.5 82

LUUK GRUWEZ

Lied van de peinzende moeder 88

Egocentrisch sonnet 89

Lof van Onan 90

Wanneer de dingen I.II.III. 91

Kleiner wonen 94

FREDERIK HAUTAIN

Lang 96

Landtongen 97

Codetaal 98

Eergisteren 99

Bezwering 100

STEFAN HERTMANS

Album voor F. 102

ROZALIE HIRS

met kloven in handen... 112

daar vliegen blaffende honden... 113

kleed je aan... 114

grijze walvis o grote god... 115

SASJA JANSSEN

Terugkomst 118

RINSKE KEGEL

honger 120

goed genoeg 121

ruggen 122

een vrouw 123

papa 124

onopgemerkt 125

kolkend 126

HESTER KNIBBE

MIND YOUR STEP 128

SARAH DE KONING

ik zei, de dag is beter vandaag... 134

een mannelijke verpleger geeft me een definitie... 136

het begint op de knieën... 138

K. MICHEL

Eeuwige 1 januari 142

Op de dam 143

Op af (auditie) 144

ERWIN MORTIER

De lessen van Dokter Tulp 1.2.3.4.5.6 148

IDUNA PAALMAN

Barrièresonnetten I.II.III.IV 156

LENA PLANTINGA

VRUCHTBARE VADERS EN HUN LIEVELINGSDIEREN

Paard op sloffen 162

De Fuut 163

Stadsduiven 164

SASHA POPOWYCZ

na de arrestatie 166

maanfasen, oogsttijd 167

heel Vilsany 168

apatricide 169

BERT VAN RAEMDONCK

ALLES VAN AARDE 172

DAVID VAN REYBROUCK

Campingaz 182

ERIK SOLVANGER

Ik ben zo arm...	186
Ik zie sneeuwbeelden...	187
De maan is van staal...	188
Er is een levendige handel...	189
Wij moeten onze hoop...	190
Kies je ouders zorgvuldig...	191
Met dunne botten...	192
Wakker geschrokken...	193
We tillen het paard...	194
Als kind wierp ik mij de trap af...	195

ELLY STOLWIJK

NAUKRATE'S MONOLOG	198
--------------------	-----

MICHAEL TEDJA

Het uitgelezen deel	206
---------------------	-----

MICHAËL VANDEBRIL

De knekelberg	212
Brief uit Brandhoek	213
Oproep tot ongehoorzaamheid	214

MIRIAM VAN HEE

la croix scaille	216
blauw	217
ardennen in maart	218
de maas	219

LINDA VELDMAN

LAKENS 1.2.3	222
Ondiep graven	225

LUDWIEN VERANNEMAN

Hechting	228
Viering	229
Klein overleg	230

REINOUT VERBEKE

Veld	232
Etna	233
Bunker	234
Weg	235
Naald	236

PETER VERHELST

ANTWOORDEN OP EEN VRAAG DIE NIET WERD GESTELD

Alle mogelijke kleuren van vuur...	238
De bedoeling van het lopen ?	240
Alles komt goed.	241
Er zijn zilverberken...	243

TWAN VET

Wat de laatste dodo dacht	246
Tindertijd	247
Een winterdag	248
Neem een foto	249
Een afscheid	250

TOM VAN DE VOORDE

Het oog van de wereld	252
-----------------------	-----

WOUT WAANDERS

besluiten	258
garages	259
vliegwiel	260
daar zijn we lange tijd gebleven	261
wij reden door een dal van palmvarens	262
oplichtende schermen	263
kleine matador	264

MAAIKE DE WOLF

Verlossing	266
Gedachte-experiment	267
De nacht ft. Harry Mens	268

‘Dichters die de waarheid zeggen’

De uitgever zette het konijn een kroontje op. Dat heeft zijn redenen.

Sinds 2003 publiceerde dit tijdschrift meer dan vijfduizend nieuwe gedichten van meer dan vierhonderd dichters; uitsluitend heden-daagse poëzie in het Nederlands.

Het Liegend Konijn is een levend bewijs van de vitaliteit van onze taal.

Na twintig jaar is enige trots mij niet vreemd. Uiteraard met grote dank aan de dichters, de uitgever, de lezers en de mecenasen.

*

Over het konijn schreef Paul van Ostaijen een onvergetelijke tekst, straks een eeuw geleden gepubliceerd in *Diergaard voor kinderen van nu*.

Deze tekst heeft vele betekenissen. Soms heb je de indruk dat de auteur het over de poëzie heeft, of over de dichter, of over beide tegelijk. Duidelijk wil hij niet zijn. Hij scherpt onze nieuwsgierigheid aan en zet zekerheden op de helling. Dichters vinden dit heerlijk.

Van meet af aan siert Van Ostaijens tekst de achterkant van dit tijdschrift. De slotzinnen kun je moeiteloos toepassen op de situatie waarin dichter en poëzie momenteel verkeren. Ze worden door de macht als hinderlijk beschouwd en door de markt als niet-rendabel weggezet.

Maar dichters kijken niet weg van de werkelijkheid en van een wankele beschaving waarin macht en geld overheersen en ook de verloederding van de taal tot gevolg hebben. Zij onderkennen onmacht bij zichzelf en bij hun medemensen.

De onzekerheid die deze onmacht aanricht, is niet in staat hun creativiteit te fnuiken, ondanks het deprimerende inzicht dat de mens meer dan ooit wordt beheerst door de machine die tijdsgeest heet.

*

In een pleidooi voor poëzie stelt filosofe Tinneke Beeckman: 'Dichters, echte dichters die de waarheid zeggen, betalen een prijs voor de vrijheid die ze nemen. Werd de grootste, Dante, niet het slachtoffer van de strijd tussen Welfen en Gibelijnen? Maar dichters vinden ook dan troost in hun dichtkunst en in de rijke literaire traditie.'^{*}

Van Ostaijen was getekend door de barbaarsheid van zijn tijd. Hij voorvoelde ook de dreigingen die zich aandienen. De wereld sukkelde van wereldoorlog naar wereldoorlog. De vraag of er een betere wereld bestaat, is voor sommigen te verontrustend om te worden gesteld. Dichters gaan die vraag niet uit de weg.

Het Liegend Konijn is al twintig jaar een vrijplaats voor dichters van diverse pluimage. Onafhankelijk en eigenzinnig hoopt het tijdschrift dat nog jaren te kunnen blijven.

– Jozef Deleu
Hoofdredacteur

* Tinneke Beeckman: 'Pleidooi voor poëzie' in *Poëziekrant*. Gent. Nummer 5, 2021.

**ISA
ALTINK**
(GELEEN, 1994)

heeft nog geen bundel gepubliceerd.

Leesexemplaar

Hoofdpersoon

Wat als er een deeltje van Julius Caesar
is overgebleven
één klein stofje
dat hier toevallig in de kamer zweeft?
Daar in die baan van licht
die onder het kapotte rolluik piept
en van onze benen onder het dekbed
een klein gebergte maakt
Wat zou het denken?
Ik kwam, ik zag

en kon er niet van slapen
Zou het nu met me meekijken
uit het raam?
Naar de oude man die elke ochtend
zijn jeu-de-boulesballen
tegen zijn buik drukt
voor hij ze sierlijk van zich af werpt
in het grind
daarna op een bankje
een raketje eet
Al die revoluties

al dat oversteken van rivieren,
je wapenrusting torsen,
tot je middel in de stroom staan
en een moment overwegen
het allemaal los te laten
als een jeu-de-boulesbal.
Maar dat kon je toen nog niet weten.
En nu? Een stofleven
tussen eenzamen en geliefden
die niets maar dan ook niets weten
van oorlogvoering
of overwinningen

Niets te zien

De ree in het veld stapt achter een bosje
net als ik haar aanwijs. Nee echt zeg ik,
mijn wang tegen het glas

Het licht in de vensterbank vordert,
de sinaasappels rijpen en ik sta alleen

in de keuken met het brommen van de vaatwasser
als ze weer tevoorschijn komt

Ik roep dat hij gauw moet komen,
de ree doet twee stapjes opzij en verdwijnt weer

Zijn hoofd nu boven het mijne tegen het glas gedrukt.
Ik zie niks, zegt hij

De warmte van mijn huid geeft langzaam toe
aan het doorzichtige oppervlak

In het veld is niets te zien op een buizerd na
die boven het dorre gras cirkelt

Kijk, zegt hij
een buizerd

Zwarte vrucht

De verzakte kozijnen, het verweerde hout, de witte voordeur,
stoffige ramen, en wonderlijk rechtop
de smalle schoorsteen.

Ik baan me een weg door de omringende bramenstruiken,
altijd in hetzelfde stadium van bijna-rijp. De glans

van de zwarte vruchten echoot de ogen van de paarden
die langs de overwoekerde spoorlijn grazen.

Hun mechanisch kauwen, het spitsen van hun oren
bij het geritsel van een egel in de struiken, een nies, een bries,
voelt vertrouwd.

Wanneer ik aan het hek sta kijken de paarden niet op.
Misschien weten ze niet dat ik er ben, of ze laten het niet merken.

Ik weet de weg niet naar het huis, maar elke keer dat ik er ben
sta ik in de schemering tussen het hoge gras, de boterbloemen en krekels,
soms scheert een vleermuis voorbij.

Naar binnen ga ik nooit. Het huis en ik voeren een gesprek
dat over de jaren subtiel van klank verandert. Soms, in de middag

tijdens het pellen van een sinaasappel, of bij het gezelschap houden
van de vaatwasser, realiseer ik me met een schok: Ik woon niet in het huis

nee, het huis woont in mij! Die gedachte vergeet ik even snel,
en zo sta ik een paar nachten later weer buiten te wachten.

Het huis eist niets van mij, het is er gewoon.
Op mijn beurt probeer ik er te zijn en niets
of weinig te verwachten van wat zich mogelijk
aan de binnenkant bevindt.

Zeevonk

Hoe voelt het zwarte water
Proef je zout op je lip, bijt het wit uit
in je haren en vingers?

Is het daar stil, of hoor je alles
zacht, en dan teder
als een vergevingsgezinde echo

Is er nog kans op rust? Herken je
de luminescentie van plankton
in de nacht

De blauwe ogen van de branding
Ben je nog mooi
of is het water als steen

Spoelen herinneringen daar ook aan
op het strand van de dag
of spoelen ze van je weg

een voor een, tot het niets is
tot je niets bent
dan zwart water

Descartes ziet een regenboog

Descartes kan de slaap niet vatten.
Hij borstcrawlts door de lakens
op zoek naar signaalwoorden: ten eerste
zodoende, daartegenover staat...

Het bed volledig omgeploegd, zijn lichaam
het enige weerwoord.
Descartes heeft last van *restless leg syndrome*.

Hij luistert naar een geleide meditatie van zeventien minuten en zes seconden.
Krijgt een hoestaanval.
Vraagt zich af of hij ooit op een vulkaan zal staan.

Het wordt al licht wanneer hij eindelijk in slaap valt
en droomt van een lenzenslijper met een kleine zwarte kat
die zijn vader blijkt te zijn.

Het diertje springt in zijn armen,
waar hij het tegen zich aan drukt en wiegt
en wiegt. Descartes slaapt als een kleine geode
en wordt pas de volgende middag wakker.
Die dag heeft Descartes heimwee
al weet hij niet precies waarnaar
en ziet hij een regenboog.

Fahrrad van fortuin

Nu is het nog alsof de dag en ik in een wachtkamer zitten
en beleefd naar elkaar knikken

Bladzijden van tijdschriften omslaan
in afwachting van wiens naam als eerste genoemd zal worden

De dag wacht op mij
op het moment dat ik als een bloemknop openbreek
tot de perfecte golf me vindt
of ik als een vliegtuig de ontsnappingssnelheid bereik

Wanneer het kantelpunt niet komt belanden we op een tandem
raken elkaar niet aan, maar bewegen

toch dezelfde richting uit, vallen samen
van een klif en zinken langzaam naar de bodem

We vlijen ons er neer en kruipen onder dekens
van wit, schitterend zand

BIANCA BOER

(GRONINGEN, 1976)

is ook prozaïst.

Recentste bundel: *Vliegen en andere vogels* (2010).

Leesvoorbeeldjaar

Gewoontes van Middernacht

Middernacht hangt om je nek, jengelt, keert zijn rug naar je toe. Middernacht is een vraag die niet tot de ochtend kan wachten. Middernacht eist. Middernacht maakt tochtgaten bij je knieën. Middernacht moet plassen.

Zelfs Middernacht schrikt van het plotse licht op de gang.

Middernacht heeft je sloffen aan. Middernacht rafelt. Middernacht zucht. Middernacht probeert stil te liggen. Middernacht blijft draaien. Middernacht keert weer zijn rug naar je toe.

Dekens!

Slaapt hij?

Je kan hem er niet bij hebben. Je hebt genoeg aan overdag.

Middernacht is pijn in je nek, loopt rondjes, tolt.

Middernacht is een klus.

Middernacht is nog een klus.

Al die losse eindjes.

Middernacht huilt zacht. Niemand heeft Middernacht afgehecht en jij gaat het ook niet doen. Snuit je neus, Middernacht.

Twaalf uur is voor optimisten. Twaalf uur heeft nog kans van slagen.

Middernacht is 3:47. Middernacht is leeg.

‘Dat is toch precies wat je wilt? Voor leegte hoeft je niet bang te zijn.’

Hou je kop, Middernacht.

★

aan het eind van onze beschaving is water en wind
ik probeer te blijven ademen, blijf jij alsjeblieft
nog even overeind
zeg me wat ik moet doen
zeg me wanneer ik je wel mag aanraken

aan het eind van onze wereld is storm en leegte
ik breng je oersterke groenblijvers
help, hедера, wisteria, help ons
clematis, ontferm u
over deze vervallen muren
over de gaten in dit dak
hoe kalmeer je een huis?
als je ziet dat het instort

daar is de storm die de spanten aanspoort
daar zijn de barse buien de slaande deuren
daar is de kille wind tussen de kieren
aan het eind van de wereld begrijp ik nog niets
blijf ik tegen beter weten in
de lege ramen openzetten
ben ik alleen en zal ik proberen

Ook dit zal voorbijgaan

ik zou elke dag iemand een briefje moeten schrijven
om te bedanken voor wat dan ook, voor alles
de lucht is zo blauw als het huis, bedankt
ik geloof in het leven

de stem van mijn moeder is
nog net zo geruststellend als toen
de storm verwoest het interieur
het heeft zijn tijd nodig, zegt ze

wie kun je iets verwijten?
stenen verzamelen is nuttig in het verloop
van de evolutie bij bewolking springen we
over onze eigen schaduw heen

ik zou je elke dag een briefje moeten schrijven
weet je nog mama toen je mij kreeg
ik zal je zeggen wat jij zei
zodat je het mij opnieuw kunt vertellen

ik droom nog steeds van ons oude huis
het huis zo blauw als de lucht
ik was zo blij dat ik jou kreeg zei je

wij zijn er nog, er is nog licht
maar je hebt het recht te vergeten
en te bedanken voor de avond

Hout voor violen

in koude tijden groeien bomen dichte ringen
zij die er verstand van hebben lezen zo leven

ik wil een vrouw die doorleerde voor bomen vragen
wat het de mensen brengt: indikken en volhouden

in goede mensenjaren groeit haastig hout
als wij bomen waren werden we kromme kasten

barre tijden zijn klankhout voor instrumenten
er wordt gezegd dat Stradivarius

bovenbladen maakte van strenge winters
hout dat tachtig jaar droogde aan de lucht

hout dat al op hem wachtte voor hij geboren werd
hout dat niet meer bestaat in onze tijd

als wij dit jaar bomen waren geworden
groeiden we zo langzaam dat de tijd ons inhaalde

maar in het hart van onze stammen
ontkiemde nieuwe muziek

Dit

je dochter maakt een c
op een regel van vijf lijnen
die met een sleutel begint

het is meer een ufo zegt ze
of een rookworst
of Saturnus zie je wel

je dochter beheerst een taal
die jij niet machtig bent
dichte rondjes zijn snel

die met een vlaggetje sneller
en open rondjes kosten tijd
zeeën van tijd

je moeder telt tot vijf
loopt met haar vinger
over elke vingertop

als je vraagt waarom
verstoor je haar ritme
krijg je een blik
naar elders

Dan ben ik alleen en zal ik proberen

in alle potjes zelf van mijn moeder
ontstaat in het midden een bergje
terwijl die van mij een dal krijgen
nu het nog kan verzamelen ik dat
het blijkt dat alle vogels duiven zijn
in de ogen van mijn moeder

achter in mijn auto rijden al weken
drie dozen vol vroeger mee
wat erin zit vergat ik
maar ik wil ze niet in huis
wat laat ik na?

Ik ben niet meer bang voor pissebedden
sinds ik ontdekte dat ze kieuwen hebben
die wriemelende geledpotigen wonen
onder vochtige stenen
gaan dood als je de grond laat drogen
ze liggen miljoenen jaren op ons voor

ik heb pas net leren ademen
op het dak staat een ladder klaar

*

er is moeheid die zich uitstrekt
donzen moeheid zoveel dat slaap
niet meer op kan tegen de vraag
of andere mensen zo nog willen leven
en of jij daar iets aan kunt veranderen

dat die andere mensen je vader zijn
je vader die niet zou willen dat je hier
tegen iemand iets over zegt
jij die altijd denkt beter te weten

je ziet zijn verdriet als hij op bezoek
gaat bij zijn vrouw en hij
door haar na een huwelijk volhouden
nog geen seconde wordt gemist

dat er nu een huis is dat zijn huis is
waar naast hem een leeg bed is
opgemaakt dat er zoveel wakker is
zoveel dat zich niet in slaap sust

MARK BOOG

(UTRECHT, 1970)

is ook prozaïst.

Recentste bundel: *Liefde in tijden van brand* (2019).

Leesexemplaar